

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΑΡΠΑΓΗ ΤΩΝ ΣΑΒΙΝΩΝ*

Τῷ φίλῳ κ. Γεωργ. Δομεστίνῃ

ΙΧΕ μεγάλην κτηματικὴν περιουσίαν ἔκεινον τὸν καιρὸν δὲ κύριον Γιάννης Βαλωνίτης, ἀμπέλια, χωράφια, περιβόλαια, μάνδρες καὶ ἡταν δὲ πρῶτος νοικοκύρης τοῦ νησιοῦ, ἀρχοντας τοῦ τόπου. Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς δουλευτὰς, ποὺ εἶχε χρονιάρικους, ὅταν ἡταν καιρός νὰ ξευγαρίσῃ, νὰ σπείρῃ καὶ νὰ θερίσῃ τὰ χωράφια του, νὰ σκάψῃ, νὰ σκαλίσῃ, νὰ κλαδέψῃ καὶ νὰ τρυγήσῃ τὸν ἀμπέλια του, ἐμίσθιων ἀργάτες πολλούς, παραπολλούς καὶ γυναικες καὶ κορίτσια γιὰ τὸ θέρισμα. "Αν ἦθελε νὰ κάμη "σοδειὰ ἀπὸ καυσόξυλα ἔκαμνε καλεστικούς καὶ καθένας ποὺ εἶχε μουλάρι ἢ γαϊδούρι, τὴν ὥρισμένη μέρα, αὐγὴ-αὐγὴ, ἦθελε ἔρθει στὸν ἀρχοντικὸν τοῦ κύριον Γιάννη καὶ δῆλοι μαζὶ οἱ καλεστικοὶ ἐξεκινοῦσαν γιὰ τὸ δάσος καὶ τὸ βράδυ, ποὺ ἦθελε ἐπιστρέψουν νὰ ξεφορτώσουν τὰ ζύδα καὶ στοιβάζουν τὰ ξύλα στὸ παράσπιτο, ἦθελε καθήσουν σὲ πλούσιο τραπέζι, νὰ φάγουν καὶ νὰ πιοῦν στὴν ὑγειὰ τῶν νοικοκυραίων. Αὕτη ἡταν ἡ πληρωμὴ. Δὲν ἤξεύρω ἀν αὐτὴ ἡ συνήθεια τῶν καλεστικῶν ἐπικρατεῖ ίσαμε σήμερα στὸ νησί μου, γιατὶ λείπω χρόνια, ἀλλὰ ἡταν ὥραία ἡ συνήθεια αὐτὴ. Ἡμποροῦσε κάθε κτηματίας νὰ παίρνῃ

* ΣΗΜ.—Η ιστορία ποὺ περιγράφω ἀνάγεται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ σωτηρίου ἔτους 1800, ίσως διμως καὶ προτίτερα. Μοὺ τὴν εἶχε διηγηθῆ πρὸ πολλῶν χρόνων ἡ γιαγιά μου καὶ τὴν ἐθνυμόμουνα σὰν παραμύθι. Πέρουσι διμως ἔτυχε νὰ γνωρισθῶ μὲν ἔνα ψαριανόν πλοίαρχον, τὸν κ. Καλ., διποίος, ὅταν τοῦ εἶπα πῶς εἶμαι σκυριανός, μοὺ διηγήθη ὡς συμβάν αὐτὴν τὴν ιστορίαν, ἡ δόποια εἶχεν ἀρχίσει πλέον νὰ σβύνεται εἰς τὴν μνήμην μου καὶ ἀπεφάσισα νὰ τὴν γοάψω, διότι μοὺ ἐφάνη δὲν ἀξίζει τὸν κόπον, ἀν δχι δι' ἄλλο, ἀλλὰ διὰ τὸ περιέργον αὐτῆς. "Υπάρχει διμως καὶ συνέχεια (καὶ λυποῦμαι ποὺ δὲν ἔχω πρόσχειρα τὰ ἐπίσημα δοκούμεντα νὰ τὰ ἐπαληθεύσω) ἡ ἔξῆς:

"Ολίγα χρόνια ὑστερεῖ ἀπὸ τὴν μερικὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν, οἱ ψαριανοί, ποὺ δὲν ἡμποροῦσαν πλέον νὰ παραμένουν εἰς τὸ κατεστραμμένο ἥρωικό νησάκι των καὶ ἤθελαν ν' ἀναπνέουν καὶ αὐτοὶ τὴν αὔραν τῆς Ἐλευθερίας, διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς δοπίας τόσον ἡγωνίσθησαν, ἔζητούσαν ἀσύλον κανένα λιμένα τῆς ἐλευθέρας πατρίδος, διὰ νὰ μεταναστεύσουν

καλεστικούς: καὶ στὸ φύτευμα καὶ στὸ σκάψιμο τῶν κτημάτων καὶ στὴν ὑδειὰ τῶν ἔργων καὶ εἰς ἄλλας γεωργικὰς ἔργασίας μὲ μόνην αμοιβὴν τὸν καλὸν λόγον τοῦ νοικοκύρη καὶ πλουσιοπάροχον γεῦμα.

Ἐντὸς Ἰούλιος μῆνας. Οἱ κύριοι Γιάννης Βαλωνίτης εἶχε κάλεσμα στὸ θέρος. Καμπιὰ τριανταριὰ κορίτσια ἀπὸ 16 ἕως 25 χρονῶν,

... ὁ Γιάννης τοῦ Γιαλοῦ ἔθαλε τὰ κλάμματα ...

ἔπινησαν αὐγὴ - αὐγὴ καὶ μὲ τὰ κοφτερά τους δρεπάνια στὸν ὠμό ξεκίνησαν γιὰ τὰ χωράφια τοῦ κύριου Γιάννη νὰ θερίσουν τὰ σπαρτά

καὶ πρωτίστως ἀπετάθησαν πρὸς τὰς Ἀρχὰς τῆς Σκύρου, μὲ τὸ θάρρος τῆς συμπεθεριᾶς βέβαια, κ' ἐξήτησαν νὰ τοὺς παραχωρηθῇ ὁ πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς νῆσου εὔρυς καὶ ἀσφαλῆς λιμῆν τῆς Καλαμίτσας, πρὸς συνοικισμόν. Καίτοι δὲν ἡμπορῶ νὰ παραδεχθῶ, διτὶ οἱ συμπατριώται μους ἔμνησικάκουν κατὰ τῶν ψαριανῶν διὰ τὴν ἀρπαγὴν τῶν κοριτσιῶν των, ἐν τούτοις δικαίως ή ἀδίκως ἥρονήθησαν διαρρήδην νὰ δεχθούν τοὺς ψαριανοὺς εἰς τὸ νησί των.

Σημειωτέον ἀκόμη καὶ τὸ ἔξῆς : διτὶ ή ἀφιξις τῶν σκυριανῶν κοριτσιῶν εἰς τὰ Ψαρὰ ἔγεινεν ἀφορμὴ νὰ παραλάβουν αἱ ψαριαναὶ τὸ σκυριανὸν ἔνδυμα καὶ τὸ σκούφωμά των, τὰ δποῖα καὶ διατηροῦν καὶ μέχρι σήμερον, ἔξ οὗ καὶ πιστοποιεῖται τὸ γεγονός τῆς ἀρπαγῆς.

Α. Γ. Κ.

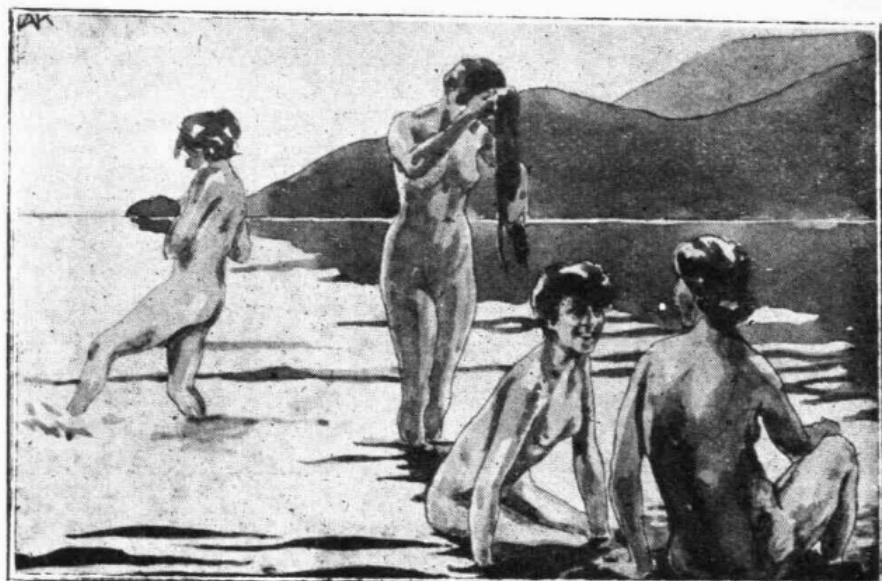
του. Οι ἀνδρες ποῦ συνώθευαν τις γυναικες: γονεῖς, σύζυγοι, ἀδέρφια καὶ συγγενεῖς των ἀπέμειναν στὸ μεγαλύτερο κτῆμα, ποῦ ἦσαν τρία-τέσσερα ἀλώνια καὶ μία μεγάλη ἀποθήκη γιὰ τὸν καρπὸ καὶ τὰ ἄχυρα, μισῆ ώρα πιὸ μακρυνὰ ἀπὸ δύο ἀλλα χωράφια ποῦ ἔπρεπε νὰ θερίσουν τὰ κορίτσια, καὶ ἔστειλαν μαζὶ τους, τάχα γιὰ νὰ τὶς φυλάγῃ, τὸ Γιάννη τοῦ Γιαλοῦ, ἵνα ἥλιθιο παλληκάρι, ἵνα κρεμανταλᾶ, ὡς ἔκει ἀπάνω, ποῦ ἦταν τὸ παίγνιο καὶ ἡ διασκέδασις δόλου τοῦ νησιοῦ. Μπρὸς δὲ Γιάννης τοῦ Γιαλοῦ, μ' ἵνα καλάμι στὸν ὅμο γιὰ τουφέκι, καὶ πίσω τὰ κορίτσια φθάσανε στὸ πρῶτο χωράφι κ' ἔκατσαν νὰ ἔσκουρασθοῦν ἀπὸ τὸ δρόμο καὶ νὰ κολατσίσουν. "Εδωσαν καὶ τοῦ Γιάννη τοῦ Γιαλοῦ ἵνα ἔροκόμματο ἀπὸ κρίθινο φωμὶ καὶ τοῦ εἰπαν νὰ κάτσῃ ἀπὸ κάτω ἀπὸ μίαν ἀγριαχλαδιὰ καὶ νὰ τὶς φυλάγῃ. Ἀλλὰ δὲ Γιάννης τοῦ Γιαλοῦ ἔδειξε διάθεσι πῶς ἥθελε νὰ φύγῃ καὶ τότε ἡ ζωηρότερη ἀπὸ τὰ κορίτσια, ἡ Καλὴ τοῦ Κώστα, ἔκοψε μιὰ βαμβακερὴ κλωστὴ καὶ τὸν ἔδεσε ἀπὸ τὴν ἀχλαδιὰ.

— «Στάσου νὰ σὲ δέσω ἐγὼ νὰ μὴ μπορῇς νὰ φύγῃς!» τοῦ εἰπε.

Καὶ δὲ Γιάννης τοῦ Γιαλοῦ ἔβαλε τὰ κλάμματα πρὸς μεγάλην θυμηδίαν τῶν κοριτσῶν. Ἄφου ἐπρογευμάτισαν, ἐφόρεσαν τ' ἀσπρομάντυλα στὸ κεφάλι των κ' ἐμπῆκαν τὰ κορίτσια ζωηρὰ καὶ εὐθυμα στὸ χωράφι μὲ τὰ πλούσια σπαρτά καὶ ἀρχισαν νὰ θερίζουν μὲ τραγούδια, ποῦ ἀντηχοῦσαν στὰ γύρω βουνά. Κοντὰ τὸ μεσημέρι οὕτε στάχυ δὲν εἶχε ἀπομείνει δλόρθο τὸ ἔανθό χωράφι ἔμοιαζε τώρα σὰν κουρεμένη κεφαλὴ. Ἀφῆκαν τὰ δρεπάνια τους κάτω ἀπὸ τὴν ἀχλαδιὰ καὶ ροδοκόκκινες ἀπὸ τὸ λιοπύρι ἐκάθησαν στὸν ἄραιό τοῦ δένδρου ἥσκιο νὰ ἔσκουρασθοῦν καὶ νὰ γευματίσουν, δταν ἡ Καλὴ τοῦ Κώστα ἐπρότεινε νὰ μὴ φάγουν ἔκει, παρὰ μιὰ καὶ καλὴ νὰ πᾶνε στὸ ἄλλο χωράφι, ποῦ ἦταν κοντὰ στὴ θάλασσα, νὰ κολυμπήσουν, νὰ δροσισθοῦν στὸ γιαλό καὶ ἀφοῦ γευματίσουν, νὰ καθήσουν κάτω ἀπὸ τὴν μεγάλη βαλανιδιά, ποῦ ἔχει ἥσκιο πυκνὸ καὶ ν' ἀναπαυθοῦν. Ἡ πρότασις ἔγινε δεκτὴ μὲ χαρὰ καὶ λέγοντας καὶ κάνοντας, ἔλυσαν τὸ Γιάννη τοῦ Γιαλοῦ ἀπὸ τὸ δένδρο, ἐπῆραν τὰ δρεπάνια καὶ τὰ καλαθάκια μὲ τὸ φαγὶ των κ' ἐπροχώρησαν νὰ πᾶνε στὸ χωράφι, ποῦ ἦταν κοντὰ στὴν ἀκρογιαλιά. Στὴ μέση τοῦ χωραφιοῦ ἦταν μιὰ μεγάλη βαλανιδιά, ποῦ στὸν ἥσκιο της ἀποκάτω μποροῦσαν νὰ χωρέσουν περισσότεροι ἀπὸ ἕκατὸ ἀνομάτοι. Ἀπόθεσαν τὰ καλάθια καὶ τὰ δρεπάνια των κοντὰ στὴν ρίζα τῆς βαλανιδιᾶς, ἔδεσαν πάλι τὸ Γιάννη τοῦ Γιαλοῦ μὲ μιὰ κλωστὴ ἀπὸ ἓνα χαμόκλαδο γιὰ νὰ μὴ φύγῃ καὶ πάγι στὸ γιαλό ποῦ θὰ πήγαιναν αὐταῖς, μὲ χοροπηδήματα ἔφθασαν στὴν ἔρημη ἀκρογιαλιά καὶ ἀφοῦ ἐκύτταξαν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μήν παραφυλάγῃ κανένα ἀδιάντροπο μάτι, ἐγδύθηκαν γλήγορα-γλήγορα καὶ σὰν νεράδες, μὲ βήματα γοργὰ καὶ φοβισμένα ἔπεσαν στὰ κρυσταλλένια γερά τοῦ γιαλοῦ.

Ἡ θάλασσα τοῦ κόλπου, ἀστραφτερὴ σὰν καθρέπτης, ἀκίνητη σὰν ἀπὸ λάδι, δὲν ἀφίνε οὕτε ἓνα κυματάκι νὰ ἔπλωθῇ στὴν πλα-

τειὰ ἀμμουδιά. Καὶ μόνο ἀπὸ τὸν ἀριστερὸν κάθο μιὰ βαθυγάλαζη λουρίδα ἄρχεις νὰ ἀπλώνεται καὶ νὰ μακραίνῃ ἕως τὰ μισὰ τοῦ κόρφου γιὰ νὰ σεβύσῃ κι' αὐτὴ παρέκει στὴν ἀπανεμιά, ποῦ ἔκανε τὸ ἀντικρύ τοῦ κόρφου ἔερονήσι. Τὸ λεπτὸ καὶ δροσερὸ ἀεράκι, ποῦ ἐφυσοῦσε ἔξω στὸ πέλαγο, ἔφθανε κάπου μὲ ἐλαφρὲς σπιλάδες ἕως τὴν ἀμμουδιά, ἐρρυτίδων πότε καὶ πότε τὴν ἥρεμη ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ καὶ ἀνέμιζεν ἐλαφρὰ τὰ δλόξανθα καὶ τὰ μαῦρα, χυμένα στὶς πλάτες μαλλιά τῶν κοριτσιῶν. Μιὰ - μιὰ ποῦ ἐγδύνετο, ἐτύλιγε τὰ ροῦχα της, τ' ἀπόθετε στὴν ἀμμο καὶ δειλὰ - δειλὰ ἐπροχωροῦσε στὴν ἀκτὴ δλόγυμνη σὰν νεράϊδα· κ' ἔπειτα, δταν ἔφθανε στὴν ὅχθη,

... ἔβλεπες σώματα λευκὰ σὰν ἀγάλματα ἀπὸ ἀρχαῖα μάρμαρα ...

μὲ παιγνιδιάρικα κινήματα, σκυμμένη λίγο ἀπὸ γνησιοπή γιὰ τὴ γυμνότητά της, ἔκανε γλύγορα - γλύγορα τὸ σταυρό της, ἔπαιρνε ὑστερα νερό μὲ τὸ χέρι κ' ἔθρεχε τὶς ἀμασχάλαις της, καὶ μὲ δυὸ τολμηρὰ πηδήματα ἔπεφτε στὸ διάφανο νερό. "Ἐβλεπες σώματα μελαχροινά, ἔβλεπες λευκὰ σὰν ἀγάλματα ἀπὸ ἀρχαῖα μάρμαρα σώματα, ἔβλεπες κορμοστασιές χωρὶς φεγάδι κι' ἔλεγες: ποῦ ἦσαν κρυμμέναις τόσαις καλλοναῖς; ... "Οταν ἔπεσαν δλαῖς στὴ θάλασσα κ' ἐσκορπίσθηκαν ἔδω κ' ἐκεῖ, ἄρχισαν νὰ παιζουν: ἔδιναν γροθιές στὸ νερό, ἔθρεχεν ἡ μιὰ τὴν ἄλλη, ἐσηκώνοντο δλόρθες καὶ ἔκαναν δουτοῦσαν πάλι, ἐφώναζαν, ἐγελοῦσαν, ἐκτυποῦσαν τὰ χέρια τους, ἔχασαν κάθε φόρο μὴν τὶς ἰδῆ κανεῖς καὶ δὲν ἐφρόντιζαν παρὰ πῶς νὰ γελάσουν, πῶς νὰ διασκεδάσουν περισσότερο. Ή διασκέδασις αὐτὴ τὶς ἔκαμε νὰ ξεχάσουν καὶ φαγὶ καὶ ἀνάπαυσι καὶ μισή ὥρα

πλέον ἔξακολουθοῦσε τὸ γλέντι, δταν ἡ μεγαλείτερη ἀπ' ὅλαις τὶς ἐνθύμισε πῶς ἦταν πιὰ καιρὸς νὰ βγοῦνε^τ τὰ κορίτσια ὅμως εἶχαν ἔτερελαθῆ καὶ μὲ τὶς πολλαῖς φωναῖς τῆς Καλῆς τοῦ Κώστα ἀπεφάσισαν τέλος ν' ἀφήσουν τὸ νερό. Ἐν τούτοις ἡ πρώταις ποῦ βγῆκαν, ἀρχισαν νὰ ρίχνουν ἄμμο ἀπάνω σ' ἑκείνας ποῦ ἔδγακιναν κατόπιν καὶ τὶς ἀνάγκαζαν νὰ ἔαναδουτοῦν στὴ θάλασσα, γιὰ νὰ φύγῃ ἀπ' ἐπάνω των ἡ ἄμμος. Ἀλλαὶς φωναῖς, ἀλλα γέλια, ὡς ποῦ ἡ Καλὴ τὶς εἶπε πῶς δὲν θὰ ἔμενε καιρὸς νὰ φᾶνε καὶ ν' ἀναπαυθοῦν^τ κ' ἔτσι μία-μία ἀρχισε νὰ βγαίνῃ, ἐνῷ ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὰ ἀγαλματένια σώματά των ἐπεφταν ἡ σταλαματιές σὰν χονδρὰ διαμάντια. Τέλος ἐντύθηκαν καὶ ὅλαις μᾶζη, χεροπιασμέναις, εῦθυμες καὶ τραγουδῶντας ἔξεινησαν πρὸς τὴ βαλανιδιά. Ὑστερα ἀπὸ τὸν κόπο τοῦ θερισμοῦ καὶ τὰ τρελὰ παιγνίδια των στὴ θάλασσα, μὲ μεγάλη δρεξὶ ἔφαγαν τὸ φτωχικό τους γεῦμα καὶ ὑστερ^τ ἀπ' αὐτό, κάθη μιὰ ἑκεὶ ποῦ βρέθηκε ἔγειρε καὶ ἀπεκοιμήθη. Ἔνα λεπτὸ ἀεράκι τώρα ἔφυσοῦσε ἐπάνωθέ τους καὶ ἀνέμιζε ἐλαφρὰ τὶς ἀκρες τῶν λευκῶν μαντηλῶν τους κ' ἐδρόσιζε τὰ ροδόκρινα πρόσωπά τους.

Ο Γιάννης τοῦ Γιαλοῦ, ποῦ παραμόνεις παραπέρα, δεμένος ἀκόμη ἀπὸ τὸ χαμόκλαδο μὲ τὴν κλωστὴ, ἄμμα ἀντελήφθη πῶς τὰ κορίτσια κοιμοῦνται, ἔσηκωθη νὰ βεβαιωθῇ καὶ μὲ τὸ σήκωμα ἐκόπη ἡ κλωστὴ ποῦ ἦταν δεμένος! Εστράφη κ' ἔκυτταξε, ἔσυρε τὸ πόδι του, τὸ εἰδε ἐλεύθερο καὶ ἔμεινε κατάπληκτος. Ο ἐλαφρὸς κρότος ἀπὸ τὸ σπάσιμο τῆς κλωστῆς καὶ τὸ ἀνατίναγμα τοῦ ξηροῦ θάμνου τοῦ ἔφάνησαν σὰν βροντὴ μὲ κεραυνό, ἐνόμισε πῶς εἶχε κάμει ἔγκλημα κ' ἔσηκωθη στὰ νύχια τῶν ποδαριῶν του, κατατρομαγμένος καὶ μὲ γουρλωμένα μάτια, νὰ ίδῃ ἂν δὲν ἐπῆρε εἰδῆσι κανείς καὶ ἀφοῦ ἐπείσθη, πῶς ὅλαις ἡ γυναῖκες κοιμῶνταν, στὴν ἀρχὴ μὲ σιγανά βήματα, ἐπειτα μὲ πηδήματα σὰν τῆς ἀρκούδας, ἀρχισε νὰ τρέχῃ πρὸς τὴν ἀκρογιαλιά. Προτοῦ φθάσῃ ἀκόμη στὴν ἀμμουδιά, τρέχοντας ἔζητησε νὰ βγάλῃ τὴ βράκα του, ἀλλὰ τὸ πόδι του ἐμπερδεύθηκε στὸ πουζούνι τοῦ βρακιοῦ, καὶ σκουντουφλᾶς καὶ πέφτει φαρδὺς πλατύς ἀπάνω σὲ κάτι εεράγκαθα. Τοῦ ἥρθε νὰ βάλῃ τὶς φωνές, ἀλλὰ δ φόδος μὴ τὸν νοιώσουν τὰ κορίτσια καὶ τὸν ἔαναδέσουν, τὸν ἔκαμε νὰ μὴ βγάλῃ μιλιὰ καὶ ἀρχισε νὰ βγάνῃ τ' ἀγκάθια ποῦ τοῦ εἶχαν μπηχθῆ στὰ γυμνά του κανιά. Σκυμμένος καθὼς ἦτον δὲν εἰδε μιὰ σκαμπαδία, ποῦ εἶχε πλησιάσει στὸ γιαλό, παρὰ δταν ἔσηκωθηκε ἀπὸ χάμω κ' ἔξεινησε τρέχοντας, ἀντίκρυσε ἀνθρώπους ἔνοντας καὶ ἀγνώστους καὶ ἀπὸ τὴν τρομάρα του ἔσηκωσε φηλὰ τὰ χέρια κ' ἔστάθη μονομιᾶς καὶ τοὺς ἔβλεπε μὲ γουρλωμένα μάτια σὰν νὰ ἔβλεπε τοὺς ἔξαπεδῶ. Οἱ ἀνδρες τῆς σκαμπαδίας, δ ἔνας πισω ἀπὸ τὸν ἀλλον, ἐπήδησαν στὴν ἄμμο καὶ δ ἀρχηγός των, ἀμα εἰδε τὸν Γιάννη τοῦ Γιαλοῦ, ποῦ ἔστέκετο σὲ κείνην τὴν κατάστασι, μισόγυμνος καὶ τρεμουλιασμένος, ἔβαλε τὰ γέλια:

— "Ελα δῶ, μωρέ, τοῦ φωνάζει, ἔλα δῶ!

Ο Γιάννης τοῦ Γιαλοῦ, τρέμοντας σὰν τὸ φύλλο, ἐπλησίασε τὸν ἀρχηγό.

— Ποῦ εἶνε, μωρέ, τὰ κορίτσια, ποῦ κολυμποῦσαν ἐδῶ καὶ λίγη
ῶρα; ἐρώτησεν δὲ ἀρχηγός μὲ θυμό.

“Η γλῶσσα τοῦ Γιάννη εἶχε δεθῆ καὶ δὲ μποροῦσε νὰ βγάλῃ λέξι
ἀπὸ τὸν τρόμο του.

— Μίλιε, μωρέ, μὴ φοβᾶσαι, δὲ σου κάνω τίποτε, — εἶπεν δὲ
ἀρχηγός των μὲ μαλακώτερη φωνή; — Πῶς σὲ λένε;

Τρέχοντας ἔζητησε νὰ βγάλῃ τὴ βράκα του... *

‘Ο Γιάννης τοῦ Γιαλοῦ ἐπῆρε θάρρος ἀπὸ τὸν καλύτερο τρόπο
τοῦ καπετάνιου καὶ κατώρθωσε νὰ μιλήσῃ μέσα στὰ δόντια του.

— Γιάννη...

— Πέδ μου, λοιπόν, Γιάννη μας, τί γενῆκαν τὰ κορίτσια ποῦ
ήταν ἐδῶ κ' ἐκολυμποῦσαν; ἐρώτησε ἄλλη μιὰ φορὰ δὲ ἀρχηγός.

— Ἀπὸ κάτω ἀπὸ κείνη δὰ τὴν βαλανιδιὰ εἶνε ξαπλωμέναις...
εἶπε δὲ Γιάννης τοῦ Γιαλοῦ μὲ πολὺ κόπον.

“Αλλη ξαπλωμένη, ἄλλη μὲ τὸ πλάγι καὶ κάθε μιὰ μὲ ίδιαιτερη
στάσι, ἀνεμιζόμεναις ἀπὸ τὸ δροσερὸ ἀεράκι τοῦ πελάγους καὶ

νανουριζόμεναις ἀπὸ τὸν ἐλαφρὸν φίθυρο τῶν φύλλων τῆς βαλανιδιᾶς, ροδοκόκκινες δλαις, ἐκοιμῶντο στὸν ἥσκιο ἔνοιαστες.

Πρώτη ἐξύπνησε ἡ Καλὴ τοῦ Κώστα ἀπὸ ἕνα θόρυβο, ποὺ ἀκούσει γύρωφ. Ἐπροσηκώθη καὶ ἀκούμπησε τὸν ἀγκῶνα τῆς ἐπάνω στὴν πέτρα, ποὺ εἶχε γιὰ προσκεφάλι της, καὶ μὲ τρομαγμένα μάτια ἐκύτταξε δλόγυρά της. Δώδεκα ἄνδρες ἀρματωμένοι μὲ γιαταγάνια

« Παναγία μου ! ἐφώναξεν ἡ Καλὴ τοῦ Κώστα κ' ἐπετάχθη ἐπάνω . . . »

καὶ τρομόνια εἶχαν πιάσει δλα τὰ πόστα κ' ἐπρόβαλλαν τὰ κεφάλια των ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ γύρω στάχυα δύριοι καὶ φοβεροί.

— Παναγία μου ! — ἔβαλε μιὰ κραυγὴ ἡ Καλὴ τοῦ Κώστα κ' ἐπετάχθη ἐπάνω. Στὴν κραυγὴ της δλα τὰ κορίτσια ἐξύπνησαν ἔντρομα καὶ στὴ στιγμὴ εὑρέθηκαν δλόρθα ἀλλά, στὸν ἴδιο καιρό, καὶ οἱ ἐπιδρομεῖς ὥρμησαν ἀπὸ τὰ κρησφύγετά των καὶ τὰ ἐπερικύκλωσαν.

— Μή φοβᾶσθε, κορίτσια ! εἰπε μὲ σοδαρότητα δ ἀρχηγός, ἔνας ἄνδρας ἡλικιωμένος μὲ φαρά χονδρὰ μουστάκια, ἡ θέα τοῦ δποίου ἐνέπνεεν ἐμπιστοσύνη. — Μήν τρομάζετε, δέν θὰ σᾶς πειράξῃ κανεὶς.

Μὲ δση διμως γλυκύτητα καὶ ἀν ἐπροσπάθησε νὰ τὰ εἰπῇ αὐτὰ δ

ἀρχηγός, τὰ κορίτσια εἶχαν βάλει πιά τις φωναίς καὶ τὰ κλάμματα καὶ δὲ μποροῦσαν νὰ κρατηθοῦν. Μερικά ἐδοκίμασαν νὰ δρυμήσουν διὰ νὰ διασπάσουν τὴν κύκλωσιν, ἀλλὰ ἀμειλικτοὶ οἱ ἄνδρες τ' ἀνεχαίτισαν, χωρὶς νὰ βάλουν ὅμως καὶ χέρι ἀπάνω των. Καὶ, σὰν τ' ἀγρίμια στὸ δάσος, ποῦ πιάνει πυρκαϊά, καὶ προσπαθοῦν νὰ εὔρουν διέξοδο γιὰ νὰ σωθοῦν, ἔτσι καὶ τὰ κορίτσια ἔτρεχαν ἀλλόφρονα, πότε σὲ μιὰ διεύθυνσι, πότε στὴν ἀλλη πασχίζοντα νὰ ἔσφύγουν. Ἡ

Μέσα δὲ δυὸ στίχους ποῦ ἐσχημάτισαν τὰ ἔνοπλα παλληκάρια . . .

ἀνθρωπίνη ὅμως ἀλυσίδα σιγὰ - σιγὰ τὰ περιέσφιξε μὲ τέτοιο τρόπο, ὥστε ἐμαδεύθηκαν ὅλα γύρω - γύρω στὸν κορμὸ τῆς βαλανιδιᾶς καὶ χωρὶς ἀντίστασι πλέον, ἐπεσαν στὰ γόνατα καὶ ἀρχισαν μὲ δάκρυα στὰ μάτια νὰ ἴκετεύουν τοὺς ἐπιδρομεῖς νὰ τὰ λυπηθοῦν καὶ νὰ μὴ τὰ βλάψουν. Ἀφοῦ καὶ πάλιν δ ἀρχηγὸς τὰ ἑβεβαίωσε, πῶς δὲν ἔχουν νὰ πάθουν τίποτε, καὶ τὶς ἐμέτρησε μὲ τὸ βλέμμα του, ἐστράφη πρὸς τὴν μεγαλυτέραν, τὴν Καλὴν τοῦ Κώστα, καὶ τὴν εἰπε μὲ ἐπίσημον καὶ προφητικὸν τόνον:

— Ἀκουσε, σὺ κοπέλλα μου, καὶ βάλε το καλὰ στὸ νοῦ σου:

Τὰ κορίτσια ἀπ' ἐδῶ μᾶς χρειάζονται, γιατὶ ἔχουμε μεγάλη ἔλλειψις ἀπὸ γυναικες στὰ Ψαρά, καὶ θὰ τὰ πάρωμε θέλουν δὲ θέλουν... Νά, τὰ καράβια μᾶς στὸ λιμάνι, ποῦ στέκονται στὰ πανιά καὶ μᾶς περιμένουν νὰ τοὺς τὰ πᾶμε. Κανεὶς δὲν θ' ἀγγίξῃ χέρι ἀπάνω τους, καὶ ὅταν φθάσωμε στὰ Ψαρά θὰ τὰ παντρέψωμ' ἐκεῖ καὶ θὰ πάρουν τοὺς καλύτερους νησιών ποῦ ἔχει δὲ τόπος μᾶς καὶ θὰ γείνουν ἡ καλύτεραις νοικοκυράδες τοῦ νησιοῦ μᾶς. "Ανοίξε τ' αὐτιά σου κι' ἀκουσεις αὐτὰ ποῦ θὰ σοῦ πῶ: ἂμμα ίδης τὰ καράβια καὶ σηκωθοῦν στὰ πανιά, θὰ φύγῃς ἀπ' ἐδῶ καὶ θὰ πῆς νὰ εἰδοποιήσῃς τοὺς γονειούς καὶ τοὺς συγγενεῖς τῶν κοριτσιῶν καὶ νὰ τοὺς πῆς νὰ μὴν ἀνησυχοῦν διόλου, πῶς τὰ παιδιά των δὲν θὰ πάθουν κακό, πῶς δὲν θὰ τὰ χάσουν, καὶ δόποτε θελήσουν, μποροῦν νὰ ἔρχωνται στὰ Ψαρά — μακριά δὲν εἶνε — νὰ τὰ βλέπουν καὶ θὰ εὐχαριστηθοῦν ποῦ θὰ ταῦρουν ἀποκαταστημένα καὶ εὐτυχισμένα!"

Καὶ ἀποταθεὶς στὰ κορίτσια:

— Καμμιὰ ἀντίστασίς σας, κορίτσια, δὲν θὰ σᾶς ὠφελήσῃ, γιατὶ ἔχουμε ἀπόφασις καὶ στὰ χέρια, ἀν γείνῃ ἀνάγκη, νὰ σᾶς σηκώσωμε. Λοιπόν, καιρὸς δὲν ἔχουμε νὰ χάνωμε, γιατὶ ἀν πάρουν εἰδῆσι οἱ δικοὶ σας καὶ θελήσουν νὰ μᾶς ἐμποδίσουν, εἶνε φόδος μὴ χυθῆ αἷμα, κι' αὐτὸς δὲν τὸ θέμεις.

Τὰ κορίτσια ἀρχισαν τοὺς λυγμούς καὶ τὰ κλάματα καὶ δὲν ἔκουνούσαν ἀπὸ τὴν θέσην τους. Βλέποντας αὐτὰ δὲ ἀρχηγός, ἔκαμε στοὺς ἄνδρες ἔνα ἀπότομο κίνημα μὲ τὴν κεφαλή του πρὸς τὸ μέρος τῶν καραβιῶν καὶ μὲ φωνὴ πιὸ δυνατὴ καὶ πιὸ αὐστηρὰ εἶπε στὰ κορίτσια ν' ἀφήσουν τές κλάψαις, γιατὶ δὲν ἔχει καιρὸς νὰ χάνῃ ἄδικα καὶ τότε ἀπὸ τὸν δμιυλο τῶν κοριτσιῶν μιὰ δρφανή ἀπὸ πατέρα καὶ μάννα, ἔκαμε τὴν ἀρχὴν καὶ ἀπεσπάσθη, καὶ μὲ τρεμουλιαστὸ βῆμα ἐπροχώρησε πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀκρογιαλιᾶς, Δειλὰ-δειλὰ ἔπειτα καὶ, σκουπίζοντας μὲ τὶς ποδιές των τὰ μάτια, ἀκολούθησαν σὰν ἀρνάκια καὶ ἡ ἄλλαις, μέσα σὲ δυό στίχους ποῦ ἐσχημάτισαν τὰ ἔνοπλα παλληκάρια, καὶ δλοὶ μαζὶ ἐξεκίνησαν...

* *

"Οταν μετὰ μία ὥρα οἱ θεριστάδες ἔφθασαν λαχανιασμένοι στὴν ἀκρογιαλιά, ἀπὸ τὴν δποίαν εἶχαν φτερουγίσει διὰ παντὸς τὰ ώραῖα κορίτσια τοῦ νησιοῦ των, τὰ πρία φαριανὰ καραβάκια ἦσαν πλέον ἀνοιγμένα στὸ πέλαγος μακριά, μακριά..."

(1916)

ΑΓΑΘΟΚΛΗΣ Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Εἰς ἀνυπόφορον ψεύστην

Τόσες ψευτιὲς μᾶς πούλησες καὶ τόσα παραμύθια ποῦ ψέμμα μοιάζει ἀν γελασθῆς νὰ πῆς καὶ κᾶποια ἀλήθεια!

ΣΑΤΑΝΑΣ